

Emlékeztető a Geopark Magyar Nemzeti Bizottság I. üléséről

Időpont: 2023. február 14. (kedd) 10:00-14:00

Helyszín: Pál-völgyi-barlang látogatóközpontja (1025 Budapest, Szépvölgyi út 162.)

Balczó Bertalan elnök megállapította, hogy a Bizottság 14 tagjából 10 jelen van, így a Bizottság határozatképes, majd megnyitotta az ülést.

Köszöntők

Balczó Bertalan köszöntötte a megjelenteket. Elmondta, hogy a Bizottság az UNESCO Magyar Nemzeti Bizottságról szóló 299/2021. (VI. 1.) Kormányrendelet [UMNB kormányrendelet] alapján jött létre, működését tekintve jogfolytonosnak tekinthető a Magyar Geopark Bizottsággal [MGB]. Megköszönte, hogy a tagok és állandó meghívottak elfogadták az új bizottság munkájában való közreműködésre irányuló felkérést. Megköszönte továbbá a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóságnak [DINPI], hogy az ülés megtartásához a Bizottság rendelkezésére bocsátotta a bemutatóközpontot.

Réthelyi Miklós, az UNESCO Magyar Nemzeti Bizottság [UMNB] elnöke üdvözölte a bizottság létrejöttét. Röviden ismertette az UMNB kormányrendelet főbb újításait és az UMNB felépítését.

Rácz András, az Agrárminisztérium Természetvédelemért felelős Államtitkára és egyben a jogelőd MGB első elnöke köszönetét fejezte ki azért, hogy az ülésre a Bizottság meghívta. Megköszönte a tagoknak a korábban az ő elnöklétével vezetett MGB keretei között kifejtett aktivitását. Segítő közreműködésével a továbbiakban is támogatni kívánja a Bizottság munkáját. Felhívta a Bizottság figyelmét a Nemzeti Park Igazgatóságokkal és a természetvédelmi civil szervezetekkel való kapcsolat fontosságára, valamint kiemelte, hogy a jövőben is nagy hangsúlyt kell fektetni a geoparkok környezeti nevelési tevékenységére, a természeti értékek fenntartható bemutatására.

Füri András, a DINPI igazgatója megköszönte, hogy a Bizottság ebben a látogatóközpontban ülésezik, örül, hogy ezáltal a földtudományi szakemberek megismerhetik a DINPI élettelen természeti értékek bemutatásával kapcsolatos munkájának egy szeletét. Röviden ismertette az épület történetét és a látogatóközpont kialakításának hátterét, célját.

Ügyrendi kérdések

Balczó Bertalan vitára bocsátotta a Bizottság ügyrendjét, taglistáját és 2023-2024. évi munkatervét, amelyet a tagok előzetesen e-mailben megkaptak és véleményezhettek. A vélemények beépítése utáni ügyrend-javaslat is visszamutatásra került.

Elmondta, hogy a tagsági felkérések a Magyar Geopark Bizottsággal való folytonosság elve alapján történtek meg 2022. április-május folyamán. Az UMNB kormányrendelet alapján nem indokolt, hogy határon átívelő UNESCO Globális Geopark [UGGp] külföldi munkaszervezete szavazati jogú taggal rendelkezzen a Bizottságban. Ebből következik, hogy a Novohrad-Nógrád UGGp [NNG] szlovákiai munkaszervezete számára nem tudjuk biztosítani a szavazati

jogú tagságot. Mivel az NNG határon átnyúló geopark, a korábbi gyakorlathoz hasonlóan fontosnak tarjuk, hogy mind a Bizottság, mind a szlovák oldali munkaszervezet képviselői értesüljenek a geoparkokkal kapcsolatos hazai és szlovákiai aktualitásokról. Ezért természetes, hogy továbbra is számítunk részvételükre a Bizottság munkájában, és a jogszabály adta keretek között ehhez a tanácskozási joggal járó állandó meghívotti státuszt áll módunkban felajánlani Agócs Attila úr részére. Elnök úr ezt az ülés előtt egyeztetette az NNG mindkét munkaszervezetének vezetőjével, akik ezt a megoldást elfogadták. Az ülést követően levélben kérjük fel a Novohrad-Nógrád Geopark Nonprofit Kft. ügyvezetőjét, Budavári Valéria asszonyt, hogy Agócs Attila helyett delegáljon egy tagot a Bizottságba.

Több javaslat is érkezett arra vonatkozóan, hogy Szarvas Imre geológus szakértőt vonjuk be a Bizottság munkájába. Elnök úr a javaslattal maximálisan egyetértett, javasolta Szarvas Imre szakmai szakértői tagként való felvételét.

Ugyancsak érkezett arra irányuló javaslat, hogy az aspiráns UGGp-k is képviseltessék magukat a Bizottságban. Elnök úr kifejtette, hogy az UMNB kormányrendelet értelmében a már működő geoparkok delegálhatnak tagot. Az aspiráns szervezetek megfigyelőként részt vehetnek a bizottsági üléseken, ezért a mindenkori aspiráns geoparkok egy-egy képviselőjét – őket érintő napirendi pont esetén, illetve az előrehaladási folyamat bemutatása érdekében – meg fogjuk hívni a jövőbeni ülésekre.

Soós Gábor, az UMNB főtitkára jelezte, hogy az ügyrendben az online ülés megtartására vonatkozó pontot az UMNB ügyrendje alapján pontosítani szükséges az egységesség jegyében.

Az ügyrend, a 2023-2024. évi munkaterv és a taglista elfogadása

Az ügyrendet, a munkatervet és a taglistát a jelenlévő tagok egyhangúlag elfogadták. Tekintettel arra, hogy az ügyrendhez Soós Gábor által fűzött észrevétel technikai jellegű, amely az ügyrend tartalmát érdemben nem módosítja, a jelenlévők egyhangúlag elfogadták az alábbi módosítási megoldást. A Bizottság ügyrendjének online ülésre vonatkozó IV. 1) h) bekezdése kiegészítésre kerül az UMNB ügyrend 7. pontjában foglaltak alapján, melyről a Bizottság e-mailban kap tájékoztatást.

A jelenlévők egyhangúlag elfogadták Szarvas Imre szakértői tagként való meghívását a Bizottságba.

Hazai geoparkokkal kapcsolatos aktualitások

A Novohrad-Nógrád UGGp részéről **Hegyi Péter** látogatóközpont-vezető (Novohrad-Nógrád Geopark Nonprofit Kft., Eresztvényi Látogatóközpont) és **György Balázs** irodavezető (Z.p.o Geopark Novohrad-Nógrád, Fil'akovo/Fülek), a Bakony-Balaton UGGp részéről **Korbély Barnabás** (geopark csoportvezető, Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság) ismertette a geoparkokkal kapcsolatos aktualitásokat.

V4 országok geoparkjainak találkozója

György Balázs kifejtette, hogy a Visegrádi Csoport elnökségi feladatait jelenleg Szlovákia látja el. A Szlovák Köztársaság Környezetvédelmi Minisztériuma és a Szlovák Geopark Hálózat felvetése alapján szervezés alatt áll egy nemzetközi találkozó a V4 országok geoparkok hálózatai és geoparkjai számára. Ennek tervezett időpontja 2023. május 9-11., tervezett helyszíne Selmecebánya. A találkozót egy, a hálózatok közötti együttműködésről szóló memorandum aláírásával kívánják zárni. Fentiekről György Balázs tájékoztatta a négy ország geopark hálózatait és geoparkjait. A memorandum tervezetét ismeretei szerint a szaktárca már elkészítette és azt hamarosan elküldi az érintetteknek.

Az elhangzottak kapcsán **Rácz András** jelezte, hogy mivel V4-es nemzetközi találkozóról van szó, az Agrárminisztériumot mint érintett szaktárcát hivatalosan is meg kell keresnie a szlovák szaktárcának és protokolláris szinten is egyeztetni szükséges a rendezvényről. A Bizottság örömmel fogadta a találkozó szervezését, ugyanakkor a résztvevők egyetértettek abban, hogy a Bizottság és a hazai UGGp-k részvétele kapcsán csak hivatalos, a szervezőktől érkező felkérés alapján, illetve a finanszírozási kérdések tisztázását követően lehet megalapozott döntést hozni.

Rácz András kifejtette, hogy – a szerveződő találkozóval is összefüggésben – a V4-es országok geopark bizottságai közötti tapasztalatcsere is fontos lenne, elsősorban a geopark működési tapasztalatoknak, a szakmai programok tapasztalatainak cseréje szempontjából.

Szakmai előadás

Egri Csaba, az Agrárminisztérium Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztályának osztályvezetője Új trendek, aktualitások a barlangkutatásban és barlangvédelemben címmel tartott előadást. Bemutatta a barlangok védelme érdekében a gyakorlatban alkalmazott járótű kijelöléssel, a barlangi értékek helyreállításával, a bemutatás érdekében végzett tisztítással kapcsolatos tevékenységeket. Kitért számos olyan innovatív megoldásra is, amelyek a barlangok korábbiaknál jóval hatékonyabb felmérését, térképezését segítik elő.

További témák

Réthelyi Miklós kérte a Bizottságot, hogy vegye fel a kapcsolatot a Gyermekkel a Természetért Egyesülettel az UMNB által felkarolt, ForrásVízŐrző Civil Hálózat projekt és a Források Napja kezdeményezés kapcsán.

Vincze Péter szakértő felhívta a figyelmet a minden év októberében a Magyarhoni Földtani Társulat ProGEO Földtudományi Természetvédelmi Szakosztályának koordinációjában megvalósuló Geotóp Napok programsorozatra és az UNESCO által október 6-ra kijelölt Földtudományi Sokféleség Napjára, amelynek keretében tavaly színvonalas konferenciára került sor, és az idei évben is lehet számítani különböző programokra.

Balczó Bertalan elnök elmondta, hogy a geoparkokkal kapcsolatos szabályozás kidolgozása érdekében az AM Természetvédelemért felelős Államtitkársága kezdeményezni fogja a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény módosítását. **Pádárné Török Éva**, az Agrárminisztérium Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztályának osztályvezetője elmondta, hogy a törvénybe tervezzük beépíteni a geopark rövid – a Bizottság által már véleményezett –

definícióját, a geopark elnevezés megszerzésének módját (a természetvédelemért felelős miniszter hozzájárulása lesz szükséges a geopark név használatához) és egy felhatalmazó rendelkezést, amely alapján a miniszter önálló rendeletben szabályozhatja a geopark elnevezés használatát és a geoparkok működésének részletes szabályait. A jogalkotás során természetesen figyelembe vesszük az UGGp-kra vonatkozó UNESCO szabályozást.

Szakmai programok

A résztvevők **Márkus Katalin**, a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság munkatársa közreműködésével megtekintették a látogatóközpontot, illetve az érdeklődők Vincze Péter geológus szakértő vezetésével bejárhatták a Pál-völgyi-barlang látogatók előtt megnyitott szakaszát.

Összeállította:
Tar Gyula
titkár

Jóváhagyta :
Balczó Bertalan
elnök